

การถอดองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ
ในพื้นที่ตำบลทรายมูล อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

๑. เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

๒. เจ้าขององค์ความรู้ชื่อ นางรำไพ สิงห์จารย์

ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปเสื่อกกบ้านนาโป่ง หมู่ ๖ บ้านนาโป่ง ตำบลทรายมูล อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร วัน เดือน ปีเกิด ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๕ อายุ ๔๘ ปี อาชีพ เกษตรกร
วันที่บันทึกความรู้วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓

๓. ความเป็นมา

นางรำไพ สิงห์จารย์ ประธานกลุ่มแปรรูปเสื่อกกนาโป่ง ต.ไผ่ อ.ทรายมูล จ.ยโสธร กล่าวถึงความเป็นมาในการจัดตั้งกลุ่มว่า ปกติแล้วชาวบ้านมีอาชีพทางการเกษตรคือทำนา ทำสวน และทำไร่ หลังจากนั้นก็ว่างงานโดยเฉพาะผู้หญิงที่เป็นแม่บ้าน ดังนั้นหลังจากว่างงานจากการทำนาทำไร่แล้วจึงคิดที่จะหาอะไรทำเพื่อจะเป็นรายได้เข้าครอบครัว จึงได้ทำการพูดคุยในระดับหมู่บ้านคือสตรีที่ว่างงานอยู่กับบ้านว่าเราจะทำอะไรกันดีที่พอจะมีรายได้บ้าง แต่ที่หมู่บ้านเรานั้นในแต่ละครอบครัวก็ได้ปลูกต้นกกอยู่แล้วเพื่อที่จะนำมาทอเป็นเสื่อไว้ปูนั่งหรือนอนตามบ้านแบบชนบท แต่เราทอพอใช้เท่านั้นไม่ได้ทอเพื่อจำหน่าย ดังนั้นจากที่เรามีวัตถุดิบอยู่แล้วจึงอยากจะมีรายได้จึงได้ไปเรียนทำผลิตภัณฑ์จากเสื่อ เมื่อเรียนจบแล้วก็มาทำการสอนให้กับสตรีภายในหมู่บ้านเมื่อทุกคนเริ่มเป็นและทำได้แล้วเราก็รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นภายใต้ชื่อ “กลุ่มแปรรูปเสื่อกกนาโป่ง” ขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๖ มีสมาชิกจำนวน ๒๐ คน มาช่วยกันทำโดยแบ่งหน้าที่กันตามความถนัด แต่ทุกคนก็สามารถทำได้เหมือนกันทุกอย่าง จึงทำให้การทำงานร่วมกันไม่เป็นปัญหาอะไร ส่วนผลิตภัณฑ์ที่เราทำนั้นประกอบด้วย กล่องทิวชู กระเป๋า ถักหมวก ถักหุ้มแจกัน ที่รองแก้วน้ำ ชุดแก้วน้ำ พวงกุญแจ ของใส่โทรศัพท์ ปกสมุดบันทึก ตะกร้า ตลอดจนของชำร่วยต่างๆ ตามแต่ลูกค้าจะสั่งเข้ามาเราสามารถทำได้ และที่สำคัญเราใช้สีธรรมชาติและเป็นงานฝีมือไม่ได้ใช้เครื่องจักรแต่อย่างใด

สำหรับตลาดหรือการจำหน่ายนั้น เรานำไปจำหน่ายตามที่ทางจังหวัดจัดมหกรรมสินค้า ตลาดนัด ถนนคนเดิน อีกทั้งเมื่อทางรัฐบาลจัดงานมหกรรมสินค้าโอท็อปที่กรุงเทพมหานคร เราก็ได้รับการคัดเลือกจากทางจังหวัดให้นำสินค้าไปจำหน่ายด้วย นอกจากนี้แล้วก็มีผู้ประกอบการที่จะสั่งสินค้าไปจำหน่ายก็สั่งทำเข้ามาจึงทำให้ทางกลุ่มเรามีงานทำตลอดเวลาจนปัจจุบันสมาชิกในกลุ่มมีรายได้เข้าจุนเจือครอบครัวเดือนละ ๕-๖ พันบาท ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่ดีและมั่นคงให้กับกลุ่มแปรรูปเสื่อกกได้เป็นอย่างดี

๔. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและงานที่ภาคภูมิใจ

๑) แนวทางการบริหารจัดการ ด้านคนควรมีการบริหารงานบริหารกลุ่มประกอบไปด้วยคณะทำงานของ กลุ่มอาชีพ สมาชิกกลุ่มมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มคณะกรรมการได้คัดเลือกจาก สมาชิกและมีผู้นำกลุ่มการบริหารงานกลุ่มเป็นการกำหนดหน้าที่โดยยึดความชำนาญเฉพาะอย่างเฉพาะบุคคล ในการจัดการ สมาชิกกลุ่มจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรม

๒) การบริหารจัดการด้านการเงิน เป็นการจัดตั้งงบประมาณ เช่น การรวมเงินจาก สมาชิกเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการแก้ปัญหาสมาชิกที่เดือดร้อนในรูปการบริการเงินกู้เงินที่สมาชิกร่วมกันเรียกว่า เงินค่าหุ้น เพื่อนำ มาใช้จ่ายในแต่ละงานของกลุ่มอาชีพเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้นมาเพื่อให้ได้เงิน รายได้ ผลกำไร มาใช้ จ่ายเป็นทุนหมุนเวียนตามที่ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้

๓) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ วัสดุหรือทรัพยากรควร เลือกซื้อหาในท้องถิ่นราคาต่ำแต่มีคุณภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ของกลุ่มอาชีพควรต้องมีการบำรุงรักษาดูแลให้สามารถใช้งาน ได้ในระยะเวลาที่ยาวนาน

๔) การบริหารจัดการ มี ๒ ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นการจัดการภายในกลุ่ม หมายถึงการสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างตามแบบแผนอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและเกิดอำนาจในการปฏิบัติงาน วางระบบการทำงาน ตามบทบาทของกลุ่มมีการกำหนดภารกิจย่อยของกลุ่มกำหนดกรอบความรู้ความสามารถความถนัดของสมาชิกกลุ่ม การจัดกลุ่มต้องอาศัยความร่วมมือหลายๆ ฝ่ายแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ส่วนที่สอง คือการบริหารการผลิตส่งเสริมการผลิต ผลผลิต ผลิตภัณฑ์โดยหาแหล่งสถานที่จำหน่ายในชุมชนและบริเวณพื้นที่ ใกล้เคียง

๕. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

การบริหารจัดการ มี ๒ ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นการจัดการภายในกลุ่ม หมายถึงการสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างตามแบบแผนอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและเกิดอำนาจในการปฏิบัติงาน วางระบบการทำงาน ตามบทบาทของกลุ่มมีการกำหนดภารกิจย่อยของกลุ่มกำหนดกรอบความรู้ความสามารถความถนัดของสมาชิกกลุ่ม การจัดกลุ่มต้องอาศัยความร่วมมือหลายๆ ฝ่ายแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ส่วนที่สอง คือการบริหารการผลิตส่งเสริมการผลิต ผลผลิต ผลิตภัณฑ์โดยหาแหล่งสถานที่จำหน่ายในชุมชนและบริเวณพื้นที่ ใกล้เคียง

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑) กลุ่มอาชีพต่างๆ ที่ต้องการการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพให้ประสบผลสำเร็จต้องมีการวางแผนงานที่ตีทั้งแผนการผลิต แผนการตลาด และแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้ คน เงินทุน และวัสดุอุปกรณ์ ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มและการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรทางด้านส่งเสริมอาชีพ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้านเงินทุนและการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้มากขึ้น และต้องมีการติดตามประเมินผล เพื่อขยายผลต่อไป

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีอาชีพ เพิ่มอายุของการปลดเกษียณของวัยทำงานให้สูงขึ้นทำให้ ผู้สูงอายุมีอาชีพมีงานทำ ทำให้ร่างกายแข็งแรงลดการเจ็บป่วยและลดการพึ่งพิง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองมี คุณค่าในตัวเอง การให้สังคมยกย่องยอมรับลูกหลานดูแลและมีรายได้สำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

๔) ควรมีการศึกษาถึงศักยภาพของชุมชนและสภาพการผลิต การตลาดและกลยุทธ์ทางการตลาดของแต่ละกลุ่ม อาชีพอื่นภายในตำบล เพื่อนำ มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ให้คนในชุมชนต่อไป

๗. แนวคิดในการทำงาน

๑) แนวทางการบริหารจัดการ ด้านคนควรมีการบริหารงานบริหารกลุ่มประกอบไปด้วยคณะทำงานของ กลุ่มอาชีพ สมาชิกกลุ่มมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มคณะกรรมการได้คัดเลือกจาก สมาชิกและมีผู้นำกลุ่มการบริหารงานกลุ่มเป็นการกำหนดหน้าที่โดยยึดความชำนาญเฉพาะอย่างเฉพาะบุคคล ในการจัดการ สมาชิกกลุ่มจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรม

๒) การบริหารจัดการด้านการเงิน เป็นการจัดตั้งงบประมาณ เช่น การรวมเงินจาก สมาชิกเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการแก้ปัญหาสมาชิกที่เดือดร้อนในรูปแบบการบริการเงินกู้เงินที่สมาชิกร่วมกันเรียกว่า เงินค่าหุ้น เพื่อนำ มาใช้จ่ายในแต่ละงานของกลุ่มอาชีพเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้นมาเพื่อให้ได้เงิน รายได้ ผลกำไร มาใช้ จ่ายเป็นทุนหมุนเวียนตามที่ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้

๓) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ วัสดุหรือทรัพยากรควร เลือกซื้อหาในท้องถิ่นราคาต่ำแต่มีคุณภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ของกลุ่มอาชีพควรต้องมีการบำรุงรักษาดูแลให้สามารถใช้งานได้ในระยะเวลายาวนาน

๔) การบริหารจัดการ มี ๒ ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นการจัดการภายในกลุ่ม หมายถึงการสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างตามแบบแผนอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและเกิดอำนาจในการปฏิบัติงาน วางระบบการทำงาน ตามบทบาทของกลุ่มมีการกำหนดภารกิจย่อยของกลุ่มกำหนดกรอบความรู้ความสามารถความถนัดของสมาชิกกลุ่ม การจัดกลุ่มต้องอาศัยความร่วมมือหลายๆ ฝ่ายแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ส่วนที่สอง คือการบริหารการผลิตส่งเสริมการผลิต ผลผลิต ผลิตภัณฑ์โดยหาแหล่งสถานที่จำหน่ายในชุมชนและบริเวณพื้นที่ ใกล้เคียง

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

ด้านการบริหารจัดการ การจัดการภายในกลุ่มโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม ทั้งในการ กำหนดระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการตรวจสอบติดตามการบริหารของคณะกรรมการ และต้องมีการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกให้ทราบบทบาท อำนาจหน้าที่ตนเองภายในกลุ่ม มีการสร้างเครือข่ายและการ พัฒนาการผลิต ปริมาณการผลิต คุณภาพการผลิต การให้ความรู้ทักษะอาชีพ การบัญชี การตลาด

๙. ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

๙.๑ ชื่อ นางสาวรา สุขเจริญคุณา ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๙.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอ/ทรายมูล

๙.๓ วันเดือนปีที่ถอดองค์ความรู้.....๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓.....

รูปภาพประกอบ

